

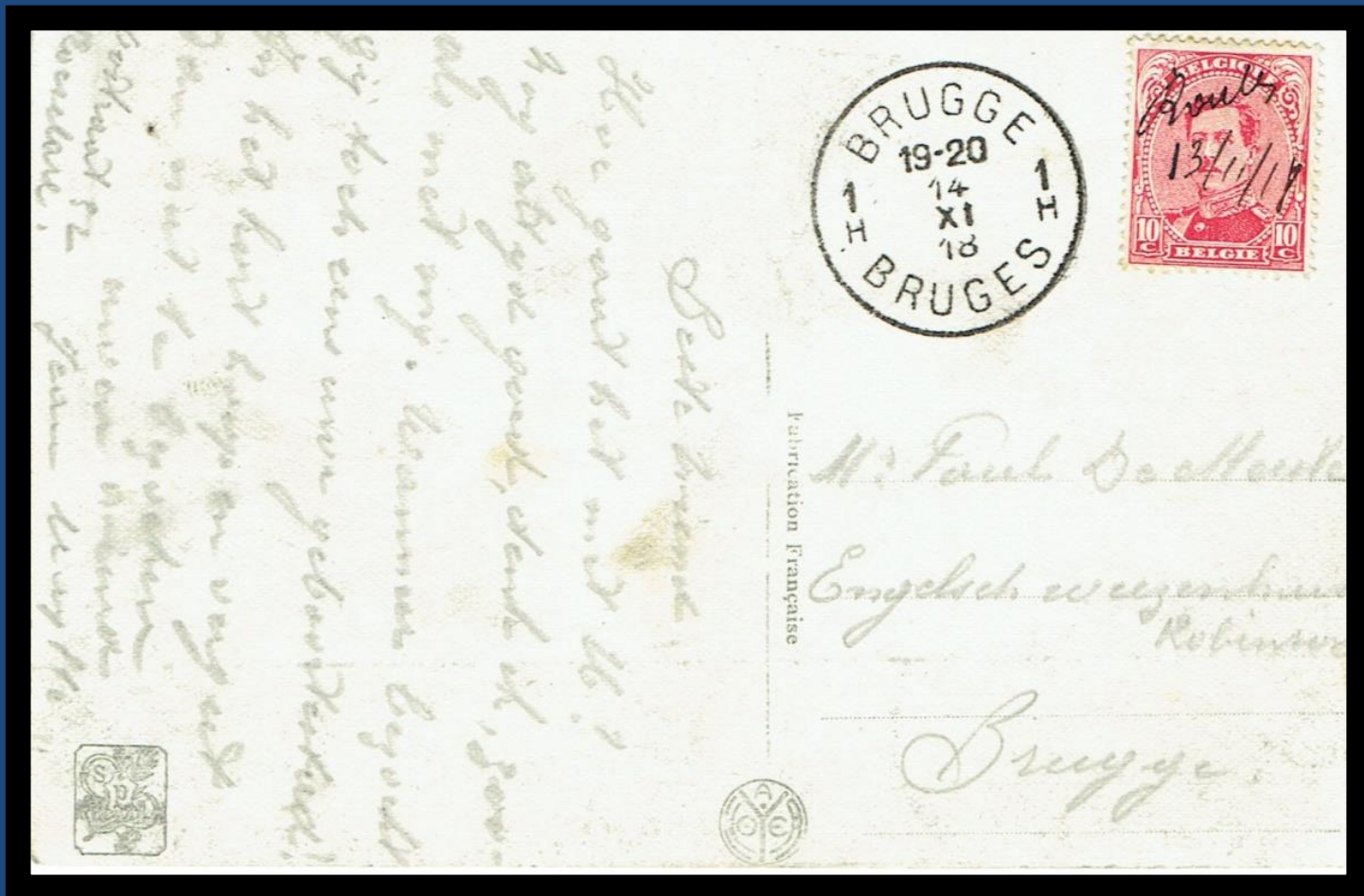
*Reorganisation of the Belgian post
after WWI:
provisional measures*

Dr. Mark BOTTU, FRPSL – ABA - AEP

INLEIDING

- Nadat de geallieerde legers het offensief hadden ingezet op 28 september 1918 waren reeds een aantal steden in het Westen van het land bevrijd toen op [11 november 1918](#) om 5 uur 's nachts de Duitse [capitulatie](#) in het [Wapenstilstandsrijtuig](#) op het westelijk front in [Rethondes](#) (Forêt de [Compiègne](#), Bos van Compiègne) werd getekend. Stilaan kon de heropbouw van het land beginnen. Het heropstarten van de postverbindingen speelde hierin een belangrijke rol.
- Reeds in 1915 waren door de Regering in Ballingschap in Le Havre/St.-Adresse maatregelen genomen in het vooruitzicht van een kortdurende oorlog. Hieraan danken we o.a. de stempels België* *Belgique (twee reeksen van 25 genummerde stempels).
- Dit neemt niet weg dat de meeste Belgische postkantoren, zoal niet vernietigd, toch zwaar te lijden hadden onder vier jaar oorlogsgeweld. Niet alleen ontbraken postzegels, maar ook het stempelmateriaal was veelal verloren, ontvreemd of naar Duitsland gezonden. Ook het blokje met jaartal 1918 was meestal niet voorhanden. Het was behelpen met wat voorradig was. Zowel lokaal als nationaal werden een aantal noodmaatregelen genomen. Dit resulteerde niet alleen in een enorm aantal zg. 'noodstempels' maar zelfs in geschreven vermeldingen.
- In deze verzameling zullen wij vooreerst de noodmaatregelen bespreken die in het tekort aan postzegels moesten voorzien. Daarna behandelen we het gebruik van de zg. noodstempels. Hierbij gaan we eveneens in op de taksering van onvoldoende gefrankeerde brieven en op het herinvoeren van de aangetekende- en expres-zendingen alsook op het occasioneel vervoer van brieven tussen Brussel en Parijs per luchtpost.

Niet alleen het onbezette gebied achter de IJzer, maar ook de grensstreek in het Westen van het land waren al voor de Wapenstilstand door de geallieerde legers bevrijd. Hier hervatte de post reeds voor 15 november 1918. Onderstaand kaartje van Roeselare naar Brugge getuigt hiervan.

Prentbriefkaart **Roulers 13/11/18** (handgeschreven) naar **Brugge 14.XI.18**

PLAN

-
- 1. When post stamps are missing
 - 1. Bisected stamps
 - 2. Postal stationary reused
 - 3. 'Port Payé'
 - 4. 'Payé', the old mandate-cancellation
 - 5. Other 'Paid'-mentions
-
- 2. The 'BELGIQUE - BELGIE' handstamps
-
- 3. Handwritten annulation of stamps
-
- 4. Date Stamps
 - 1. Regulatory date stamps
 - 2. Date stamps without date center
 - 3. Date stamps without year
 - 4. German bridge stamps
 - 5. Agency stamps
 - 6. Expired stamps - back in service

- 5. Special stamping
 - 1. Stamps ' Caisse '
 - 2. Duplex stamps
 - 3. Double ring stamps 1919
 - 4. Stamps of local origin
 - 5. Name stamps, s.c. 'Griffes'
 - 6. Railway stamps
 - 7. Telegraph stamps
-
- 6. Taxed post
-
- 7. Express-post
-
- 8. Registered post
-
- 9. Par Avion

1.1 Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

Een aantal postkantoren - hoofdzakelijk in het Westen van het land - ontvingen na de bevrijding een voorraad zegels van 20 c. (Albert I - Uitgifte 1915). Bij gebrek aan de meest gebruikte zegels van 10 c. werden deze in twee geknipt, meestal diagonaal of verticaal. Ook zegels van 2 c. en 10 c. werden soms in 2 gesneden en uitzonderlijk ook takszegels. Ze werden in Gent gebruikt vanaf 5.XII.18. Vanaf 11 en 12.XII.18 vonden we ze in Antwerpen en Aalst, later ook in het centrum van het land (Ukkel 19.XII.18 en Jette 21.I.19) en in het grensstadje Erquelinnes (B-B 10-1.I.19- en in Aersele (Tielt) op 13.I.19. In Gent (Midden) werden gehalveerde zegels ook op expresbrieven gebruikt.

Brief van Gent 3 - 5.XII.18

naar Gent ►

RUE COURTE DU JOUR, 24

GAND

Téléphone 168

J. Van Heddenghem
24. rue Courte du jour
Gand.

N. 92

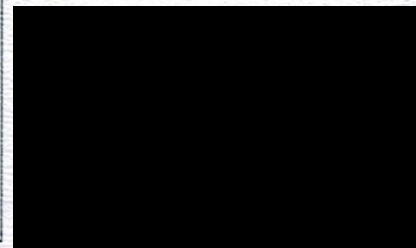
Gent 6A – 5,12,18

1.1. Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

De gehalveerde zegels werden in Gent 1 aan de verschillende loketten gebruikt.

Brief van Gent 1 D
(6.XII.18) naar Gent

KRING:
«KUNST en LIEFDADIGHEID»

GESTICHT IN GENT 1914

LOKAAL: SCHOUWBURGSTRAAT, 8

GENT

Monsieur P. Courneur

1 rue aux Vaches

EJ

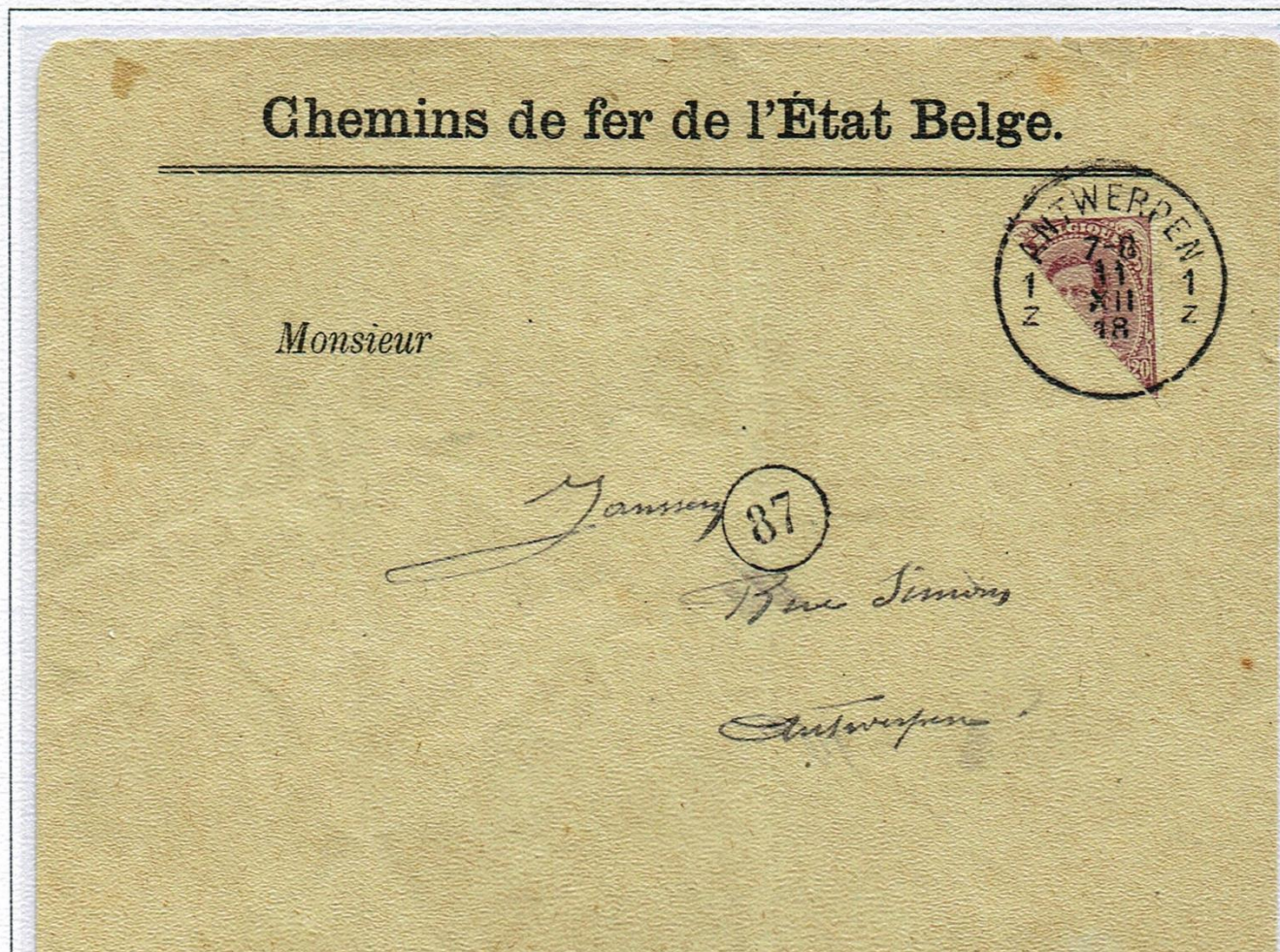

Gent, P. & H. Bogaert s.m.b.

GENT 1 N – 6.XII.18

1.1. Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

Een week later worden gehalveerde zegels ook gebruikt in Antwerpen en in Aalst

Brief van
Antwerpen 1
11.XII.18 naar
Antwerpen

Postbode
stempel 87

Brief van
Aalst 1
12.XII.5 18)
datumblokje
naar
Bruxelles

M. P. Van Hiel

N. 44 Quai aux Bruges

Bruxelles.

1.1. Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

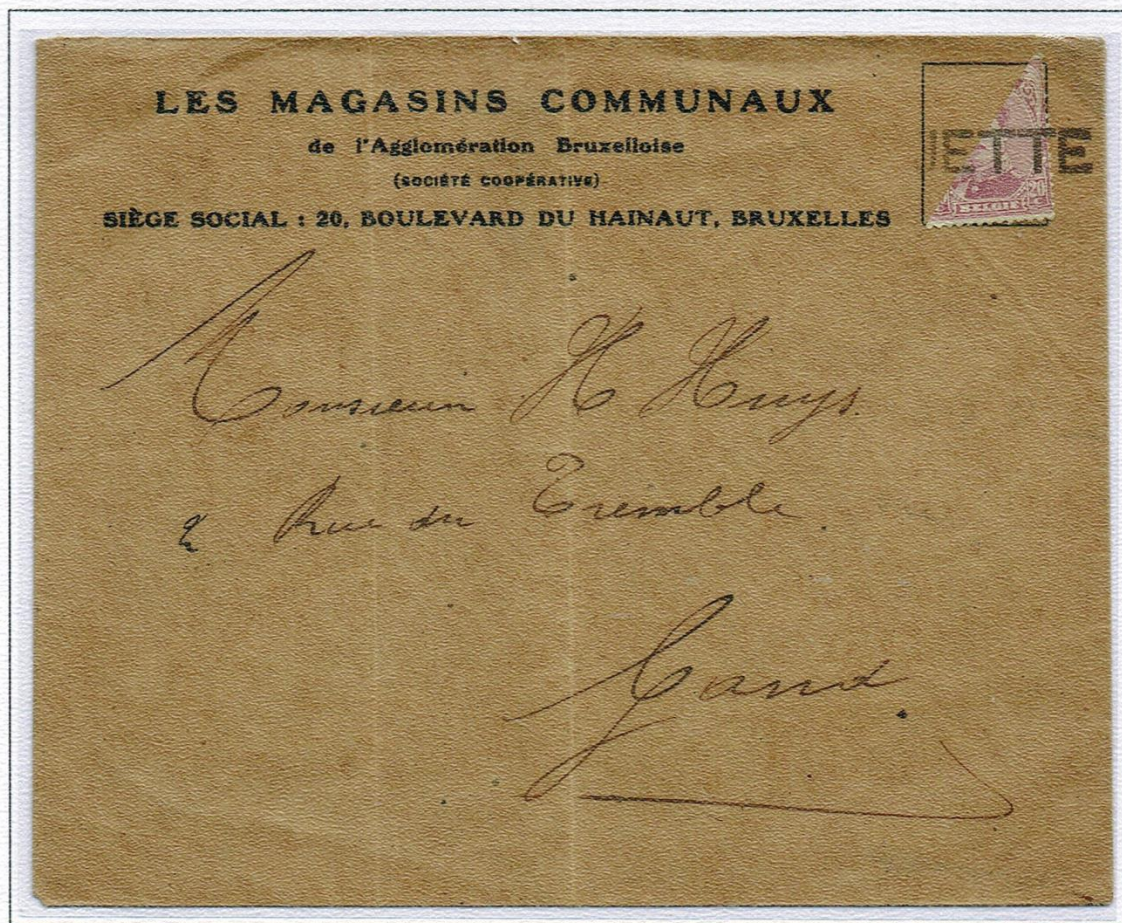
In Ukkel waren het eind 1918 de zegels van 5 c. die ontbraken ...

Naamkaartje van UKKEL -1 - UCCLE 19.XII.1918 naar Ukkel

Het tarief voor naamkaartjes (5 woorden of volgeschreven) onder open omslag was 0p 15.11.1918 gedaald tot 5 c. - Hier voldaan met gehalveerde zegel 10 c.

Jette beschikte op 21.1.1919 noch oer zegels 10c. noch over een datumstempel

Brief van JETTE (Lijnstempel) naar Gent 1 (Aankomst verso 21 JANV 1919)

1.1. Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

Erquelines en Aerseele: verknipt door het kantoor of privé?

Belgique 10
België -1.1.19
(Erquelines)
naar St.-Juste-
en-Chaussée.

Tarief Buitenl.
1.10.1907 :25c.

Frankering =
15c + ½ 20c.

Getaxeerd 0.20c
Niet geïnd

Privaat
halvering ?

Brief van Aerseele

9.I.19-- Blauw

Stempel naar

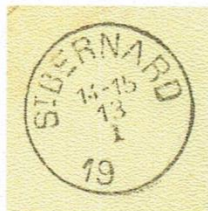
Hemiksem

Halve 20c. zegel +

PAYE

Niet vermeld in

J. Rousseau

Aankomstempel
(wordt Hemiksen
in 1931)

1.1. Als de postzegels van 10 c. ontbreken ...

Waren al de zegels van 20 c. verknijpt?

Expresse brief van Gent (Midden) 14.02.1919 naar St.-Amands

Octagonale
stempel van
het Expres
kantoor

Tarief v.
15.11.18 : brief
10c. + Expres
25 c.

Frankering 3 x
'/2 zegel van
20 c. + 1 zegel
van 5 c.

Ook takszegels konden gehalveerd worden

Drukwerk
11.VIII. (19) van
Han-sur-Lesse

T/S Poste
Restante

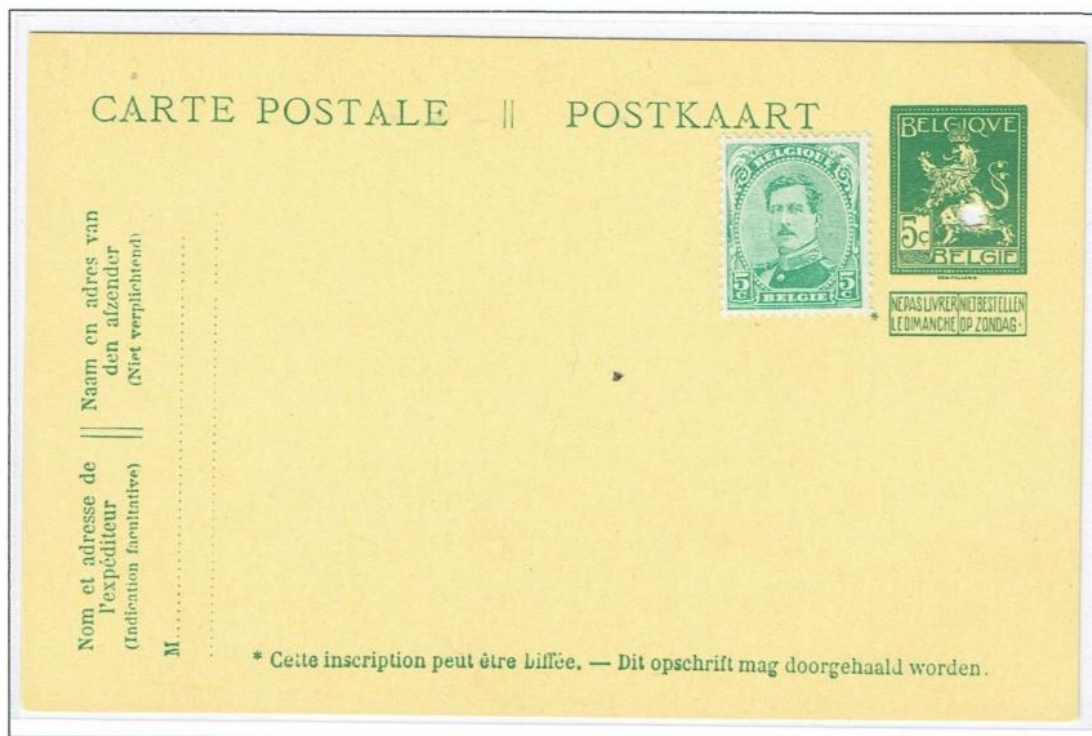
Tar.15.11.18: 5c

Strafport: 5 c.
Gehalveerde
10 c.-zegel

1.2. Hergebruik van de Postwaardestukken 1912

In Januari 1919 bleef de schaarste aan briefkaarten van de nieuwe uitgifte sterk voelbaar, zodat de administratie besloot de overblijvende voorraad van briefkaarten der uitgifte 1912 te gebruiken¹. De beeltenis van de postzegel werd doorboord met een gaatje van ongeveer 3,5 mm diameter en de kaarten werden gefrankeerd met een postzegel van 5 c van de uitgifte 1915. Deze postzegel is meestal naast de beeltenis van de kaart gekleefd, maar soms bedekt hij deze.

Briefkaart Pellens 1912
met enkele tekstrij
CARTE POSTALE -
POSTKAART.

Ongebruikt

*Hoewel de bestelling op
zondag reeds in 1914
werd afgeschaft, is de
vermelding 'Niet
bestellen op zondag niet
doorgehaald.*

Briefkaart Pellens 1912
met dubbele tekstrij.

(Vermelding 'Coté
réservé à l'adresse -
Zijde voor het adres)

Bruxelles Départ 20-II-
1919 naar Binche
(noodstempel - leeg
middenstuk)

¹ Het gaat hier hoofdzakelijk over de kaarten Pellens met een of twee tekstrijen, maar uitzonderlijk werd ook de herdenkingsreeks 1905 gebruikt.

1.2. Hergebruik van de Postwaardestukken 1912

Ook reeds voor 1 januari 1919 worden postwaardestukken Pellens gevonden zonder perforatie. Zij dienen als gewone briefkaarten beschouwd, die met het normaal tarief van 5 c. werden gefrankeerd.

Briefkaart NEDERBRAKEL (28.XII.19(18) (Geen jaartal) naar GILLY. - Agentschapstempel BRUGGE 14 *. Er stond een vignet op de kaart, vermoedelijk i.v.m. doorzending naar Gilly (geen aankomststempel).

Briefkaart HUY I Port Payé (528.11.1918) naar NAMUR
Niet geperforeerde zegel en strook ongeldig gemaakt - Port Payé voor contante betaling

Op sommige briefkaarten werd de vermelding 'Niet bestellen op zondag' overdrukt met een St.-Andrieskruis

Briefkaart van CALCKEN 19.VIII.19(19) naar NEVELE 20.VIII.19(19)
Noodstempels met weglating van het jaartal – St. Andrieskruis over 'Niet bestellen op zondag'.

1.2. Hergebruik van de Postwaardestukken 1912

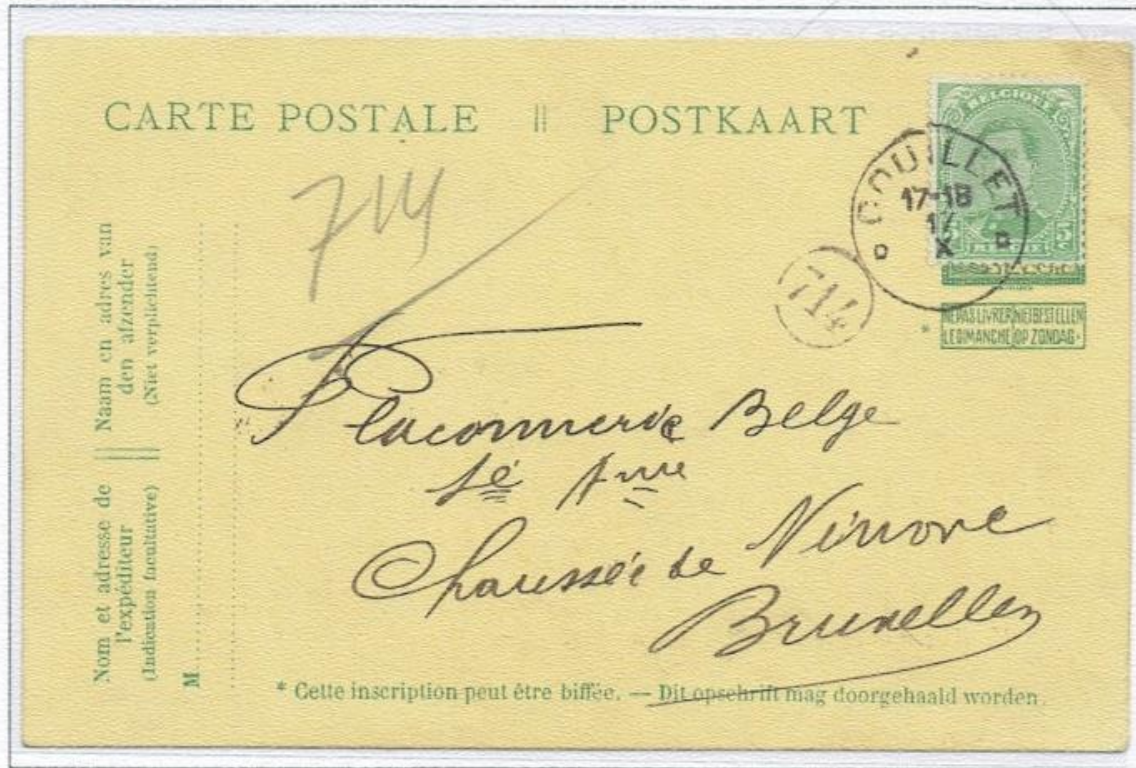
Normaal wordt, de nieuwe frankering naast de ingedrukte zegel gekleefd en wordt deze laatste niet afgestempeld. Bij automatische afstempelingen loopt het vlaggedeelte meestal door over deze zegel.

PWS BBRUXELLES DEPART 12.III.naar NAMECHE en verder naar MARCHE-LES-DAMES?

Aankomststempel 14.III.19--

Soms wordt de nieuwe frankering over de ingedrukte zegel gekleefd?

PWS COUILLET 12.x;(1919) naar Brussel

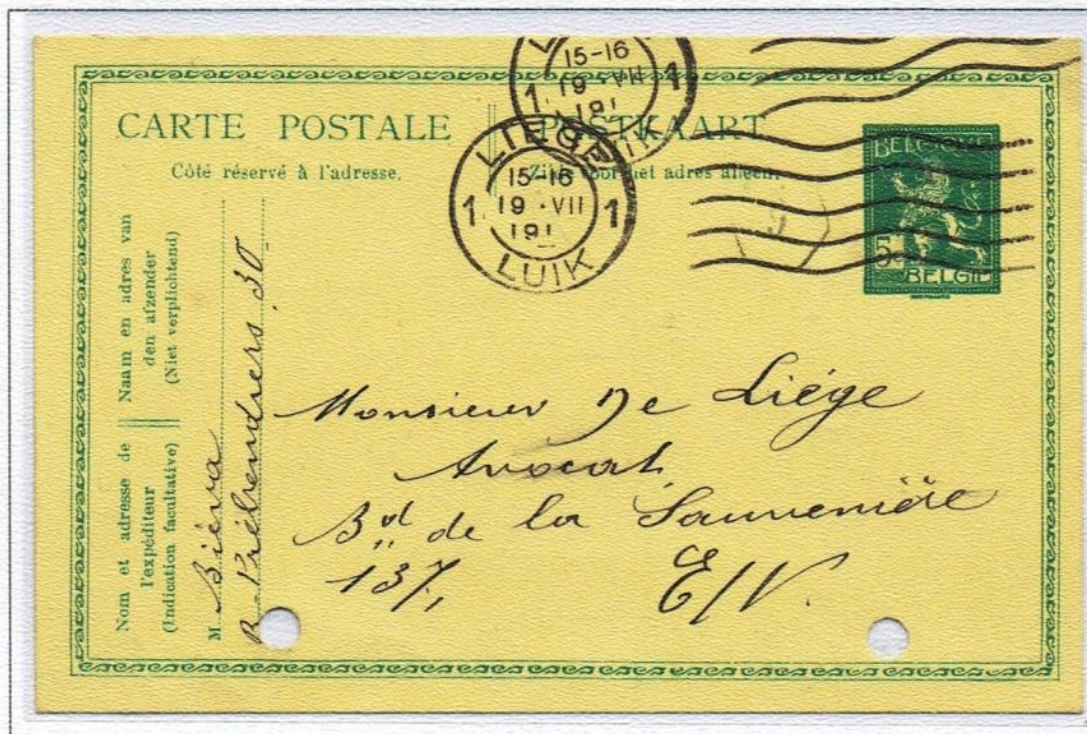
1.2. Hergebruik van de Postwaardestukken 1912

We vinden de nieuwe frankering soms ook, onder de ingedrukte zegel, waarbij de strook 'Niet bestellen oop zondag' wordt overkleefd.

PWS PERUWELZ 1.IV.19 (Afstempeling Caisse) naar BRUXELLES-ARRIVEE 2.IV.1919

De heruitgegeven PWS mogen niet verward worden met de nieuwe uitgegeven op 15 juni 1919, die een sierrand vertonen.

PWS LIEGE 1 LUIK 19.VII.1919 E/V (En Ville).

1.2. Hergebruik van de Postwaardestukken 1912

Soms werden de ongeldig verklaarde poststukken gewoon in een brievenbus gedeponerd. Dan werden ze met strafport belast..

PWS

ST.- NIKLAAS

1.IV.19

Postzegel ongeldig
gemaakt met St.-
Andrieskruids en
bodestempel 7

Handgeschreven

St-nicolaas

21-11-18

T 0,10

(dubbel ontbrekende
port)

15.XI.18

PWS BRUSSEL 1 naar St. JOSSE-TEN-NOODE

Verzender wist dat het PWS buiten gebruik was en kleefde een zegel van 5 c; Deze was echter ook buiten gebruik en het werd getaxeerd 0,05. Ook dit is fout: dubbel ontbrekend port = 10 c.

Handstempel BRUSSEL 1 BRUXELLES 15.XI.18 – BRUXELLES DEPART 16.XI.1918

1.3. Port betaald ...

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

De loketten in Brussel werden op 15 november 1918 heropend, maar er waren geen postzegels. Een postbediende herinnerde zich dat een eeuw voordien, de stempel "port payé" werd afgedrukt op brieven waarvan het port aan het loket werd voldaan.

Brief van BRUXELLES 29 oct 1832 naar TROYES 30 oct 1832

Deze stempel werd op CHARGE-brieven –die niet werden gefrankeerd gebruikt tot 1858.

Aangetekende brief van BRUXELLES (17 AOUT 1858) naar GAND
CHARGE en PORT PAYE (blauwe inkt = Brussel)
Port : 4 dec. (2 dec. > 30 km + 2 dec. Aantekenen)

1.3. Port betaald

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

Een noodstempel met melding "port payé" werd aangemaakt. Er is slechts een brief gekend van 15 november 1918. (verz. L. De Clercq). De brieven kregen in Brussel naast de stempel 'Port Payé' ook de tweetalige vooroorlogse enkel-ring stempel van 28 mm,

Brief van
BRUSSEL 1
BRUXELLES
18.XI.18 naar
BRUXELLES

15.XI.18

PWS BRUSSEL 1 naar St. JOSSE-TEN-NOODE

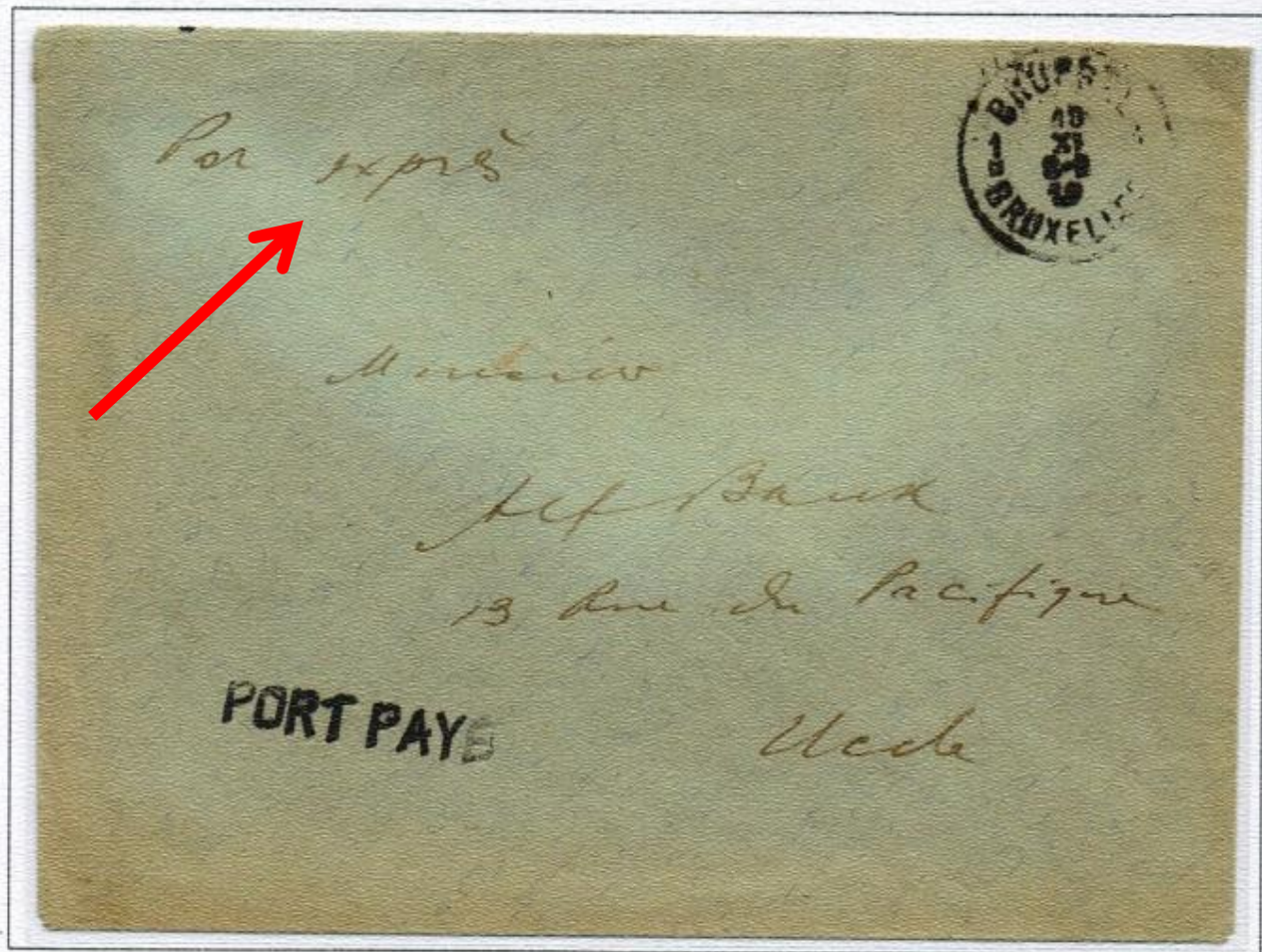
Verzender wist dat het PWS buiten gebruik was en kleefde een zegel van 5 c; Deze was echter ook buiten gebruik en het werd getaxeerd 0,05. Ook dit is fout: dubbel ontbrekend port = 10 c.

Handstempel BRUSSEL 1 BRUXELLES 15.XI.18 – BRUXELLES DEPART 16.XI.1918

Brief van
BRUSSEL 1
BRUXELLES
18.XI.18 naar
UCCLE

Vermelding
'Par exprès'

De Expresse-
dienst werd
echter slechts
in februari
1919 hersteld

1.3. Port betaald ...

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

Ook de wegens eentaligheid buien gebruik gestelde stempelmachines werden opnieuw gebruikt. De stempel afdrucken bestaan met Duitse uurregel, zonder uuregel en met Belgische

BRUXELLES DEPART 8-9V -
18.XI.1919 naar BRUXELLES Duitse
uurregel (V = Vormittag)

BRUXELLES DEPART 25.XI.1919
naar EV (En Ville). Geen uurregel. ▼

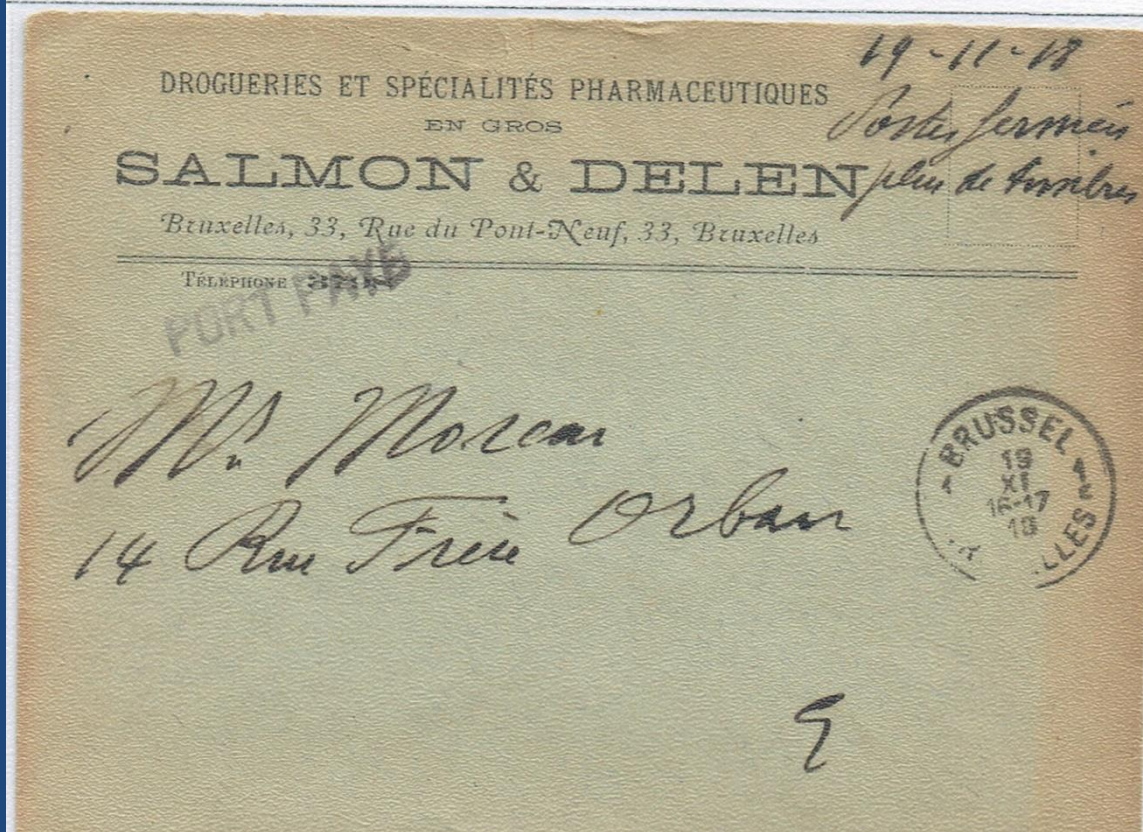
BRUXELLES DEPART
17-18 - 26.XI.1918
Naar ASSENEDE
Belgische uurregel

1.3. Port betaald ...

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

Op een aantal brieven vinden we de geschreven vermelding "Postes fermées - plus de timbres".

BRUXELLES
19.XI.1919
E/V (En Ville)

23-11-18

*Posta farmacia
plus de timbres*

LE SIROP FAMEL
au Lacto Créosote soluble, contre Toux, Bronchites chroniques, etc.
AGENCE GÉNÉRALE POUR LA BELGIQUE :
PAUL DELEN - BRUXELLES

PORT PAYÉ

BRUXELLES
21.XI.1919
E/V (En Ville)

Mad^{elle} Peris

17 rue Marey

91

1.3. Port betaald ...

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

"Le Soir" van 18 november preciseert dat men de brieven op het centraal kantoor te Brussel moet aanbieden, waar ze zonder postzegels zullen afgestempeld worden tegen het vooroorlogse tarief. De PWS van de Duitse bezetter werden als een ongefrankeerde briefkaart beschouwd en van de sempel 'port payé' voorzien.

Postkaart van Brussel-Bruxelles 21,IX,19 naar Bruxelles

Om de ongeldigheid van de zegel te verduidelijk, werd deze soms met 'port payé' overstempeld

Postkaart van BRUSSEL-BRUXELLES 19.XI.1919 naar UCCLE

1.3. Port betaald ...

1.3.1. Heropening van de post in Brussel

Ook poststukken gefrankeerd met de op 15/1/1915 buiten gebruik gestelde emissie 1912 (Pellens) werden tegen betaling van een stempel 'port payé' voorzien

Briefkaart BRUXELLES 19.XI.19 gefrankeerd met ongeldige 10 c. Pellens naar FOREST;
Stempel 'Port Payé' tegen betaling.

De verkoop van postzegels (uitgifte 1915) begon op 27 november 1918, maar er waren nog bevoorradingsmoeilijkheden. Verschillende brieven met "port payé" zijn gekend in december.

Briefkaar BRUXELLES DEPART 3.XIII.1918 naar E/V (En Ville)

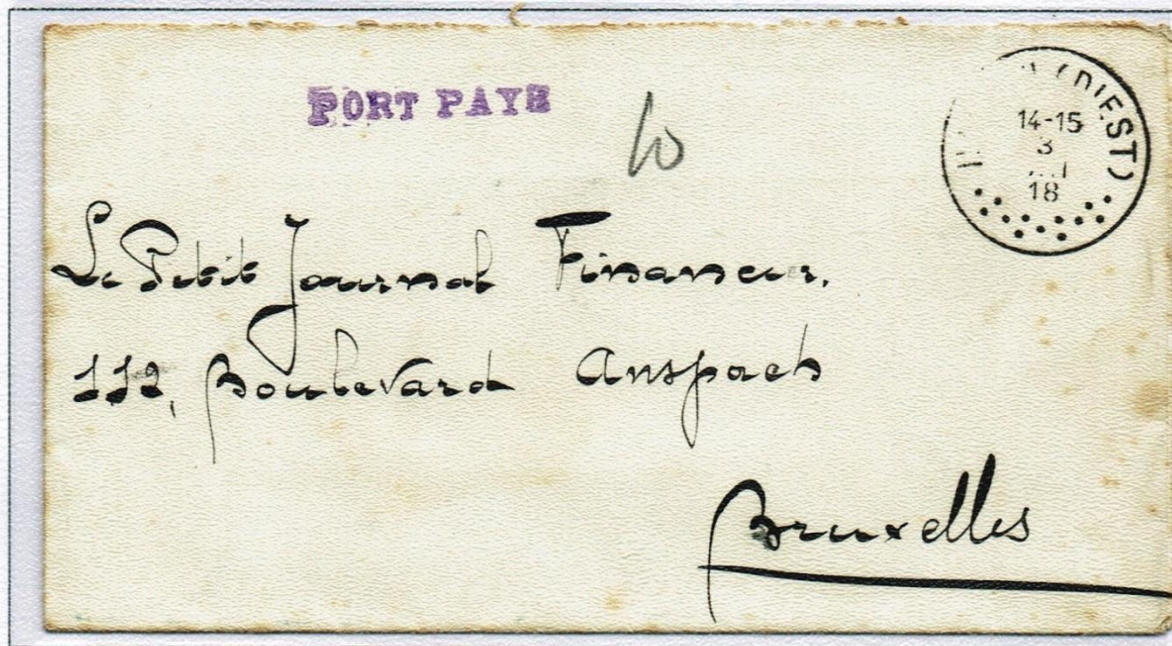
1.3. Port betaald ...

1.3.2. Ook op andere plaatsen

Niettegenstaande de circulaire van 3 december 2018, die de stempel 'PAYE' voorschrijft, gebruiken een aantal gemeenten (+80 vgl Rousseau) de stempel 'Port Payé' in verschillende formaten.. St. Genesius-Rode en Haelen (Diest) gebruikten hem reeds voor het verschijnen van de circulaire.

Brief (Zaakpapieren) van ST.-GENESIUS-RODE 2.XII.198 naar Bruxelles - (Stempel 24 x 3 mm)

Brief van HAELEN (DIEST) 3.XII.1918 naar Bruxelles - 10 c. (Stempel 31 x 3 mm)

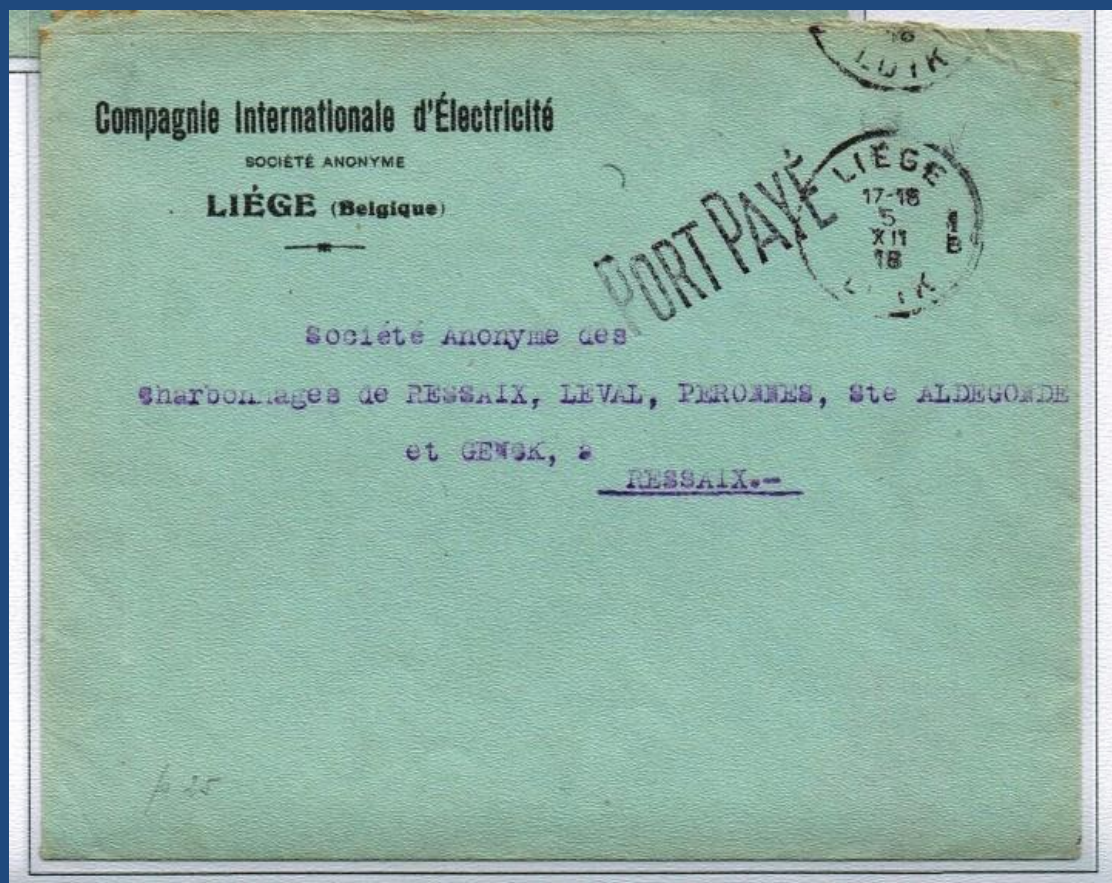
1.3. Port betaald ...

1.3.2. Ook op andere plaatsen

Deze stempels worden hoofdzakelijk in de maand December 2018 gevonden, dikwijls in de grote steden zoals Gent, Luik, Charleroi, La Louvière ...

GENT 1
6.XII.18 naar
ANTWERPEN
(verso)
(37 x 6 mm)

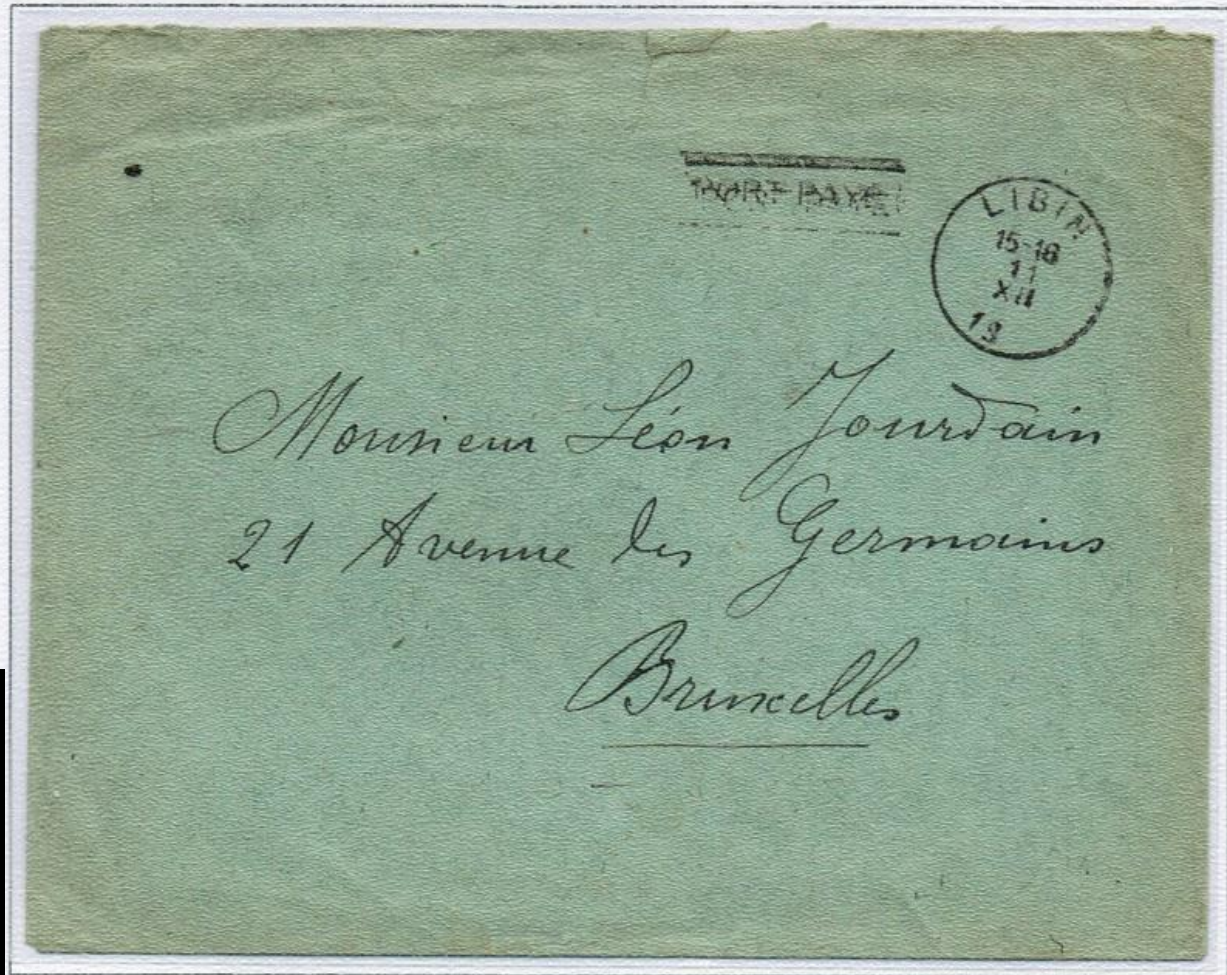
Liège 1 - 5.XII.18 naar Ressaix (36 x 13 mm.)

1.3. Port betaald ...

1.3.2. Ook op andere plaatsen

LIBIN En LUTTRE gebruikten een stempel in hoofdletters tussen twee horizontale lijnen

LIBIN 11.XII.1918
naar Bruxelles
Port Payé (24 x 3)

BRANDES INCENDIE

0.20

PORT PAYE

A Son S^{ie} Bolga d'Assurances générales
Incendie
24 rue de la Financie
à Bruxelles.

LUTTRE

7.XII.1918

naar Bruxelles

Port Payé (25 x 3)

0.20 Fr -

Dubbel port ▼

PORT PAYÉ

PORT PAYÉ

LETRIX

BERTRIX

2 DECEMBRE 1918 2 DECEMBRE 1918

Monsieur Thengels,

Pharmacien

119, Chaussée d'Iselles, 119

Iselles (Bruxelles)

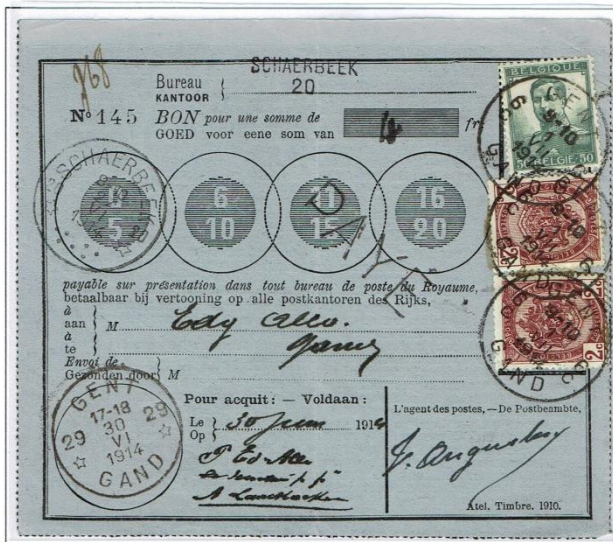
PORT PAYÉ * BERTRIX 2 DECEMBRE 1918

1.3. Port betaald 1.3.3. Mandaatstempel Paye

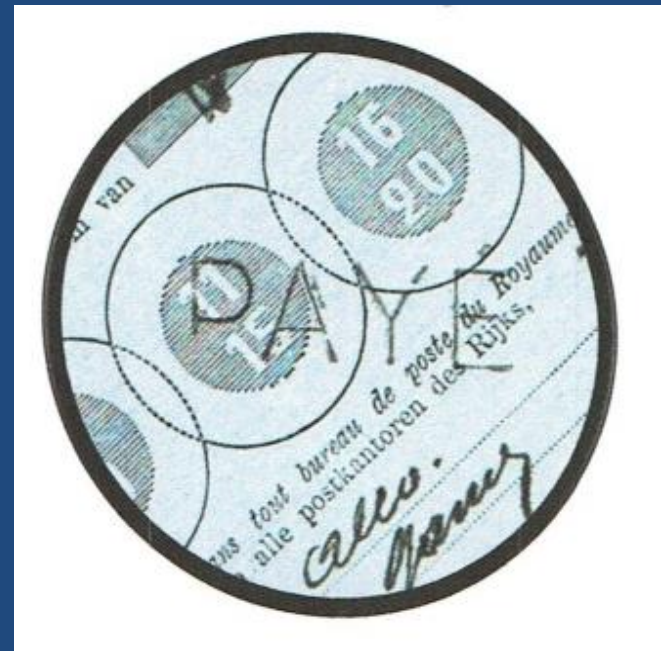
Circulaire van 3 december 1918 : "De poststukken zullen aan de loketten aangenomen worden tegen betaling van het port U zult op elk voorwerp een afdruk van de stempel "payé" aanbrengen en deze laten voorafgaan door de aanduiding "port" in handschrift."

Alle postkantoren bezaten, sinds 3 december 1870, de stempel "payé" (32 x 10 mm.). Deze werd afgedrukt op de mandaten en postbons om te vermijden dat ze op frauduleuze wijze een tweede maal ter inning zouden aangeboden worden.

In feite bevestigde de circulaire van 3 december 1918 slechts een reeds goed ingeburgerd gebruik, want poststukken uit Halle van 27.11.18 uit Genappe van 29.11.18, uit Braine-l'Alleud en uit Cortenberg van 30.11.19 zijn gekend met de afstempeling "payé".

SCHAERBEEK 20 - Postbon van 4.54 Fr van 27.VI.1914 en voldaan in Agentschap Gent 29.IV.1914 - RR

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

PAYE-stempels werden al gebruikt voor het verschijnen van de dienstnota van 3 december 1918.

Brief van

MONT-SUR-
MARCHIENNE
23.XI.18

Naar Bruxelles

Tot heden oudst
bekend gebruik
van de PAYE-
stempel als
noodstempel

Brief van
NIVELLES

27.XI.18

Naar Bruxelles

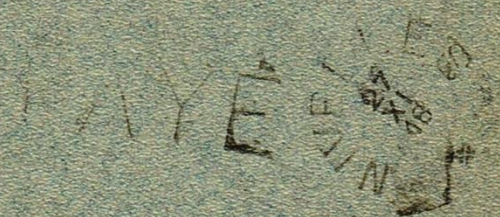

E. CHANTRENNE

Ingénieur-Constructeur

SUCCESSEUR DE J. & E. CHANTRENNE

NIVELLES (BELGIQUE)

St^e A^{me} Union des Papeteries

Rue du Perril

Bruxelles

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

De dienstnota omtrent de PAYE-stempels van 3 december 1918 1ste dag van gebruik

NAMUR 223.XI.18

Naar Verviers

PAYE
La Compagnie Belge
d'Assurances générales
rue de la Paix 24
Bruxelles

REMICOURT
3..XI.18
naar Bruxelles

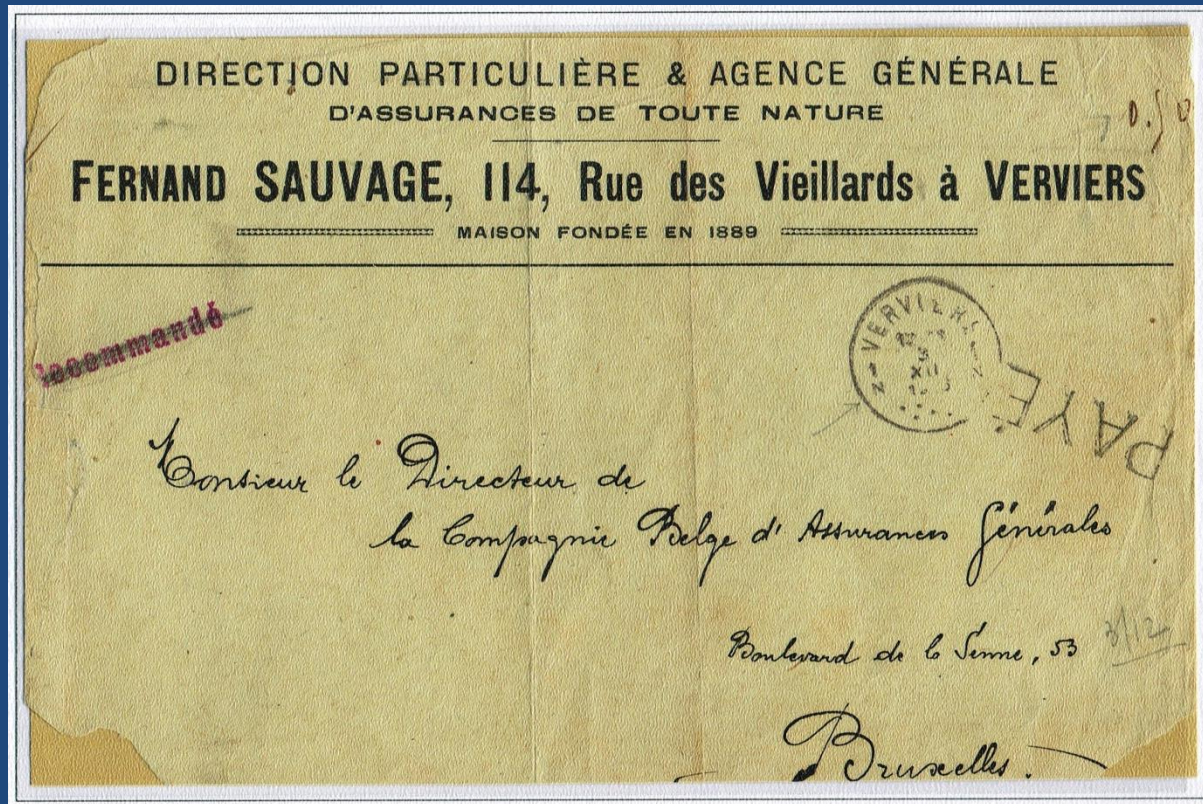
LIEGE 5
LIJNSTEMPEL
Bij het ontbreken an een
datumstempel dient men zich
spms op de door de afzender
aangegeven datum te baseren.

PAYÉ
LIEGE 5
Monsieur
Maurice Modave
24 rue Lambinon 24
Liege

PRINTED IN FRANCE

Liege le 3/12 1918
M

Dienstnota omtrent de PAYE-stempels van 3 december 1918: 1ste dag van gebruik

VERVIERS 1 3.XII.1918 naar Bruxelles

Zware brief (80->100g), bedoeld om aangetekend te verzenden maar Recommandé doorgehaald. Aangegeven port 0,50.

Alhoewel de oudst gekende aangetekende na-oorlogse brief van ANTWRPEN 29.11.1918 dateert was de dienst aangetekende zendingen in Verviers niet hersteld.

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Payé

De dienstorder bepaalt dat voor de stempel P AYÉ 'Port' moetgeschreven worden. Dit gebeurt echter uiterst zelden.

PATURAGES 1
zonder
datumblok
Naar Bruxelles

Port **PAYÉ**

Gort
PAYÉ

A la Compagnie LE LLOYD BELGE

Belge
PLACE DE MEIR, N° 91

ANVERS.

OUGREE 4.XII.18

1.3. Port betaald ...

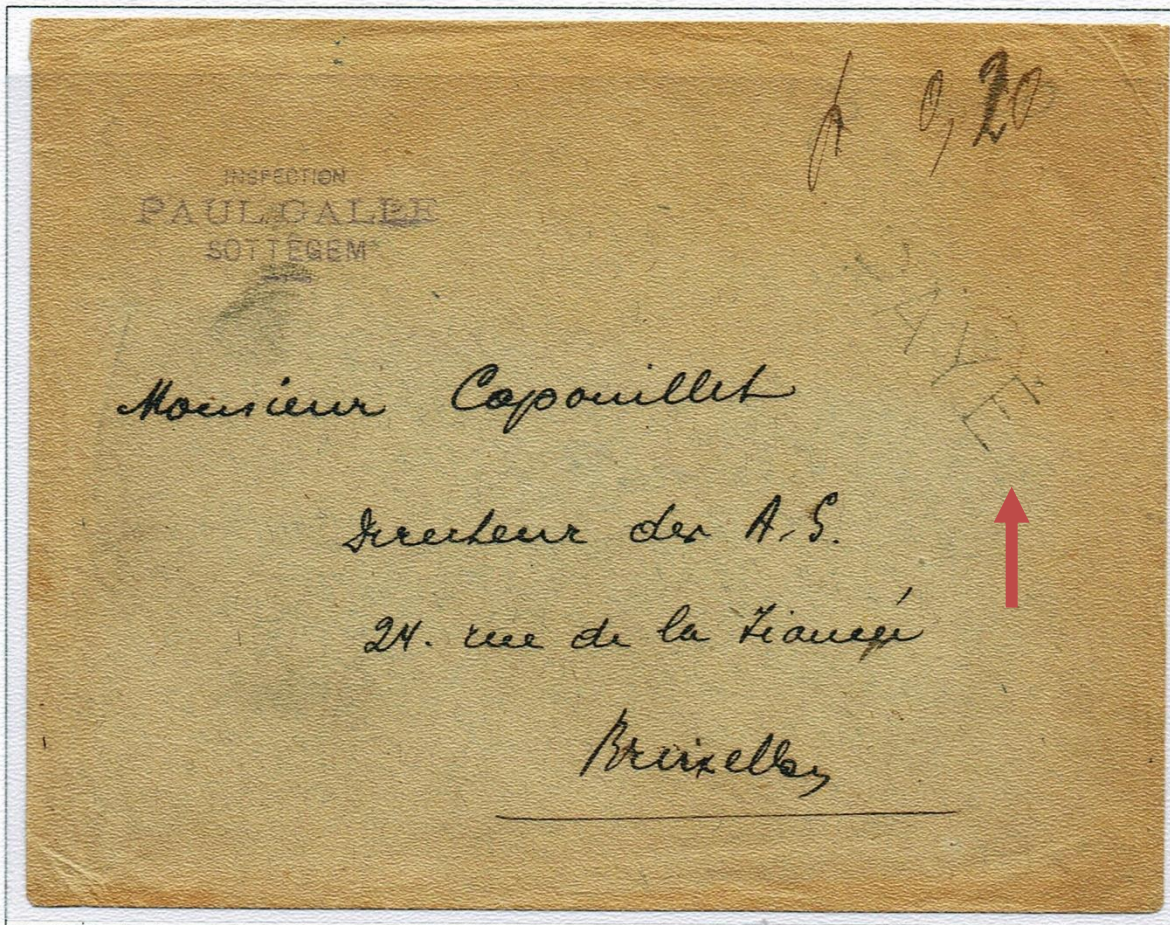
1.3.3. Mandaatstempel Payé

Soms wordt alleen 'pp' of 'p' + bedrag vermeld

TIENEN 2 (lokale
stempel
Naar Anvers) "pp 0.10"

SOTTEGEM naar Bruxelles p 0.20 (dubbel port)

Monsieur Copouillet

Directeur des A.S.

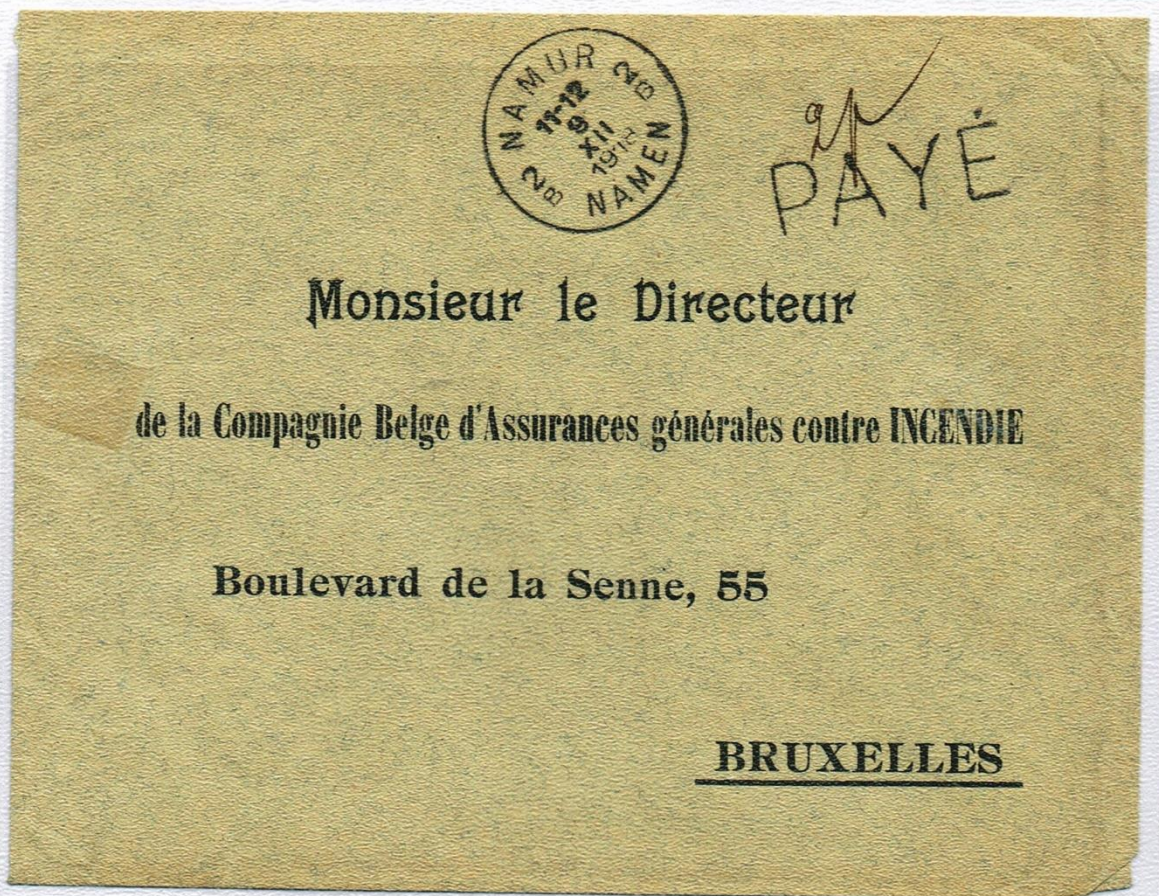
24. rue de la Truie

Bruxelles

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

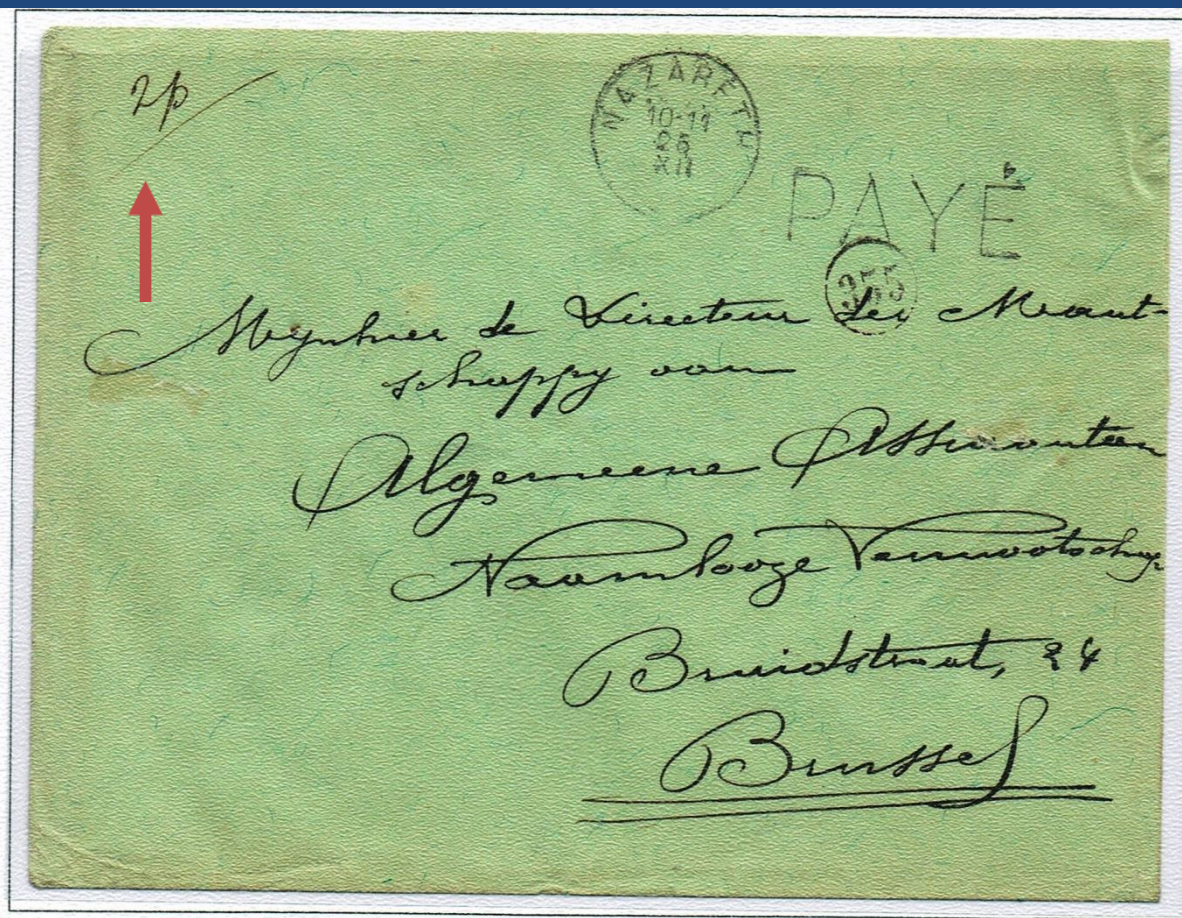
Een aantal payé-brieven vertonen de geschreven aanduiding 2 p: dubbel port

NAMUR 2
9.XII.1918
Naar Bruxelles

NAZARETH
26.XII.(18)
Oaar Brussel

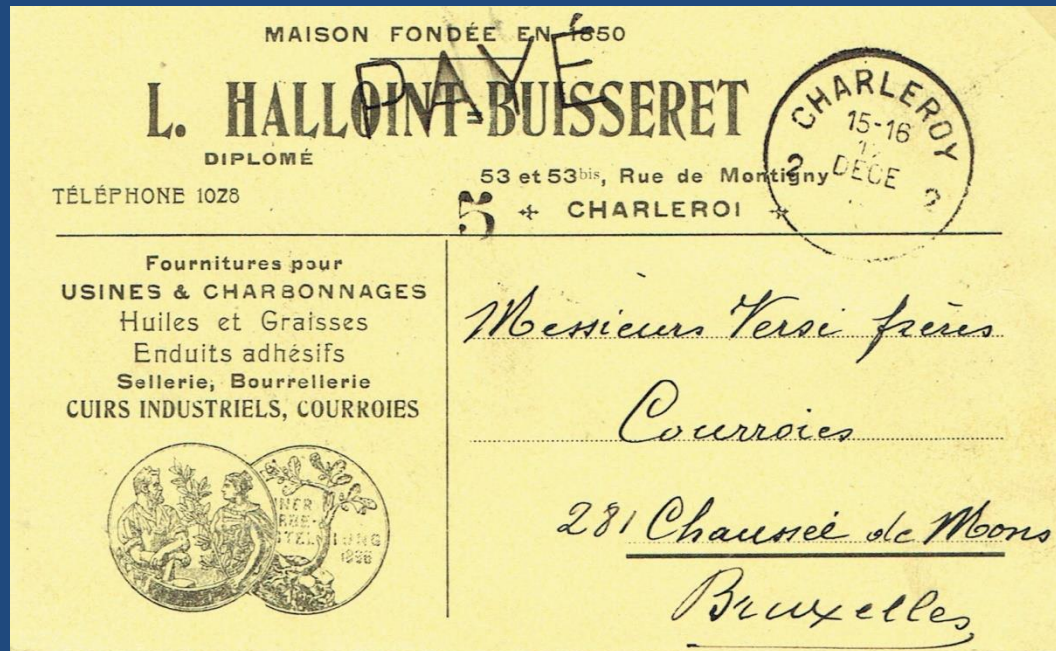
Herbruik
23 mm-stempel

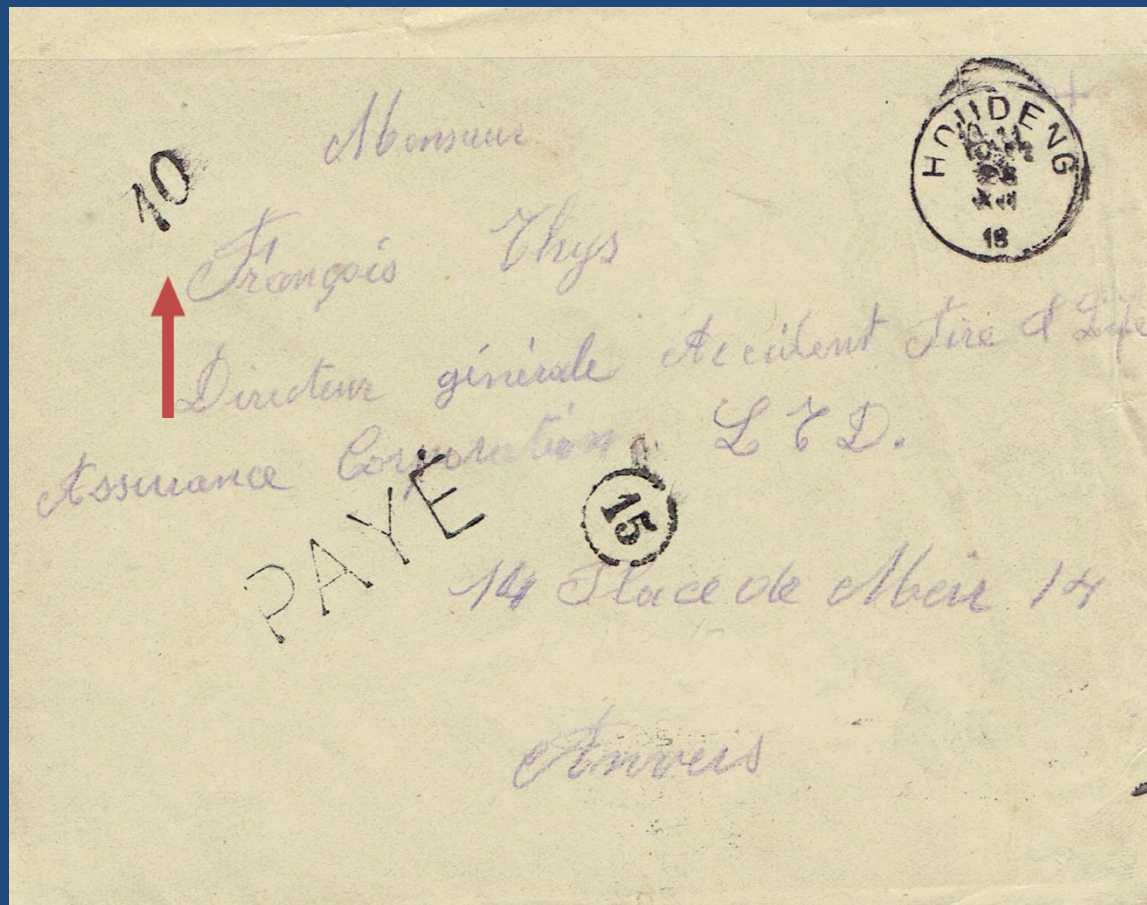
1.3. Port betaald ...

Soms wordt alleen het te betalen port vermeld. Hiervoor wordt veelal het stempeltje van de postale casbons gebruikt, o.a. in Charleroi 2 en Houdeng

1.3.3. Mandaatstempel Payé

CHARLEROY 2 ▲ 12 Dece (18)
Naar Bruxelles Porto Postkaart 5

HOUDENG 28.XII.18 naar ANTWERPEN 1 (Verso)

Briefport **10**

SOCIÉTÉ ANONYME FRANCO-BELGE DU
CHARBONNAGE DE FORTE-TAILLE
MONTIGNY-LE-TILLEUL, PRÈS CHARLEROI (BELGIQUE)

0 7 IMP. BLASSE-ERVANS

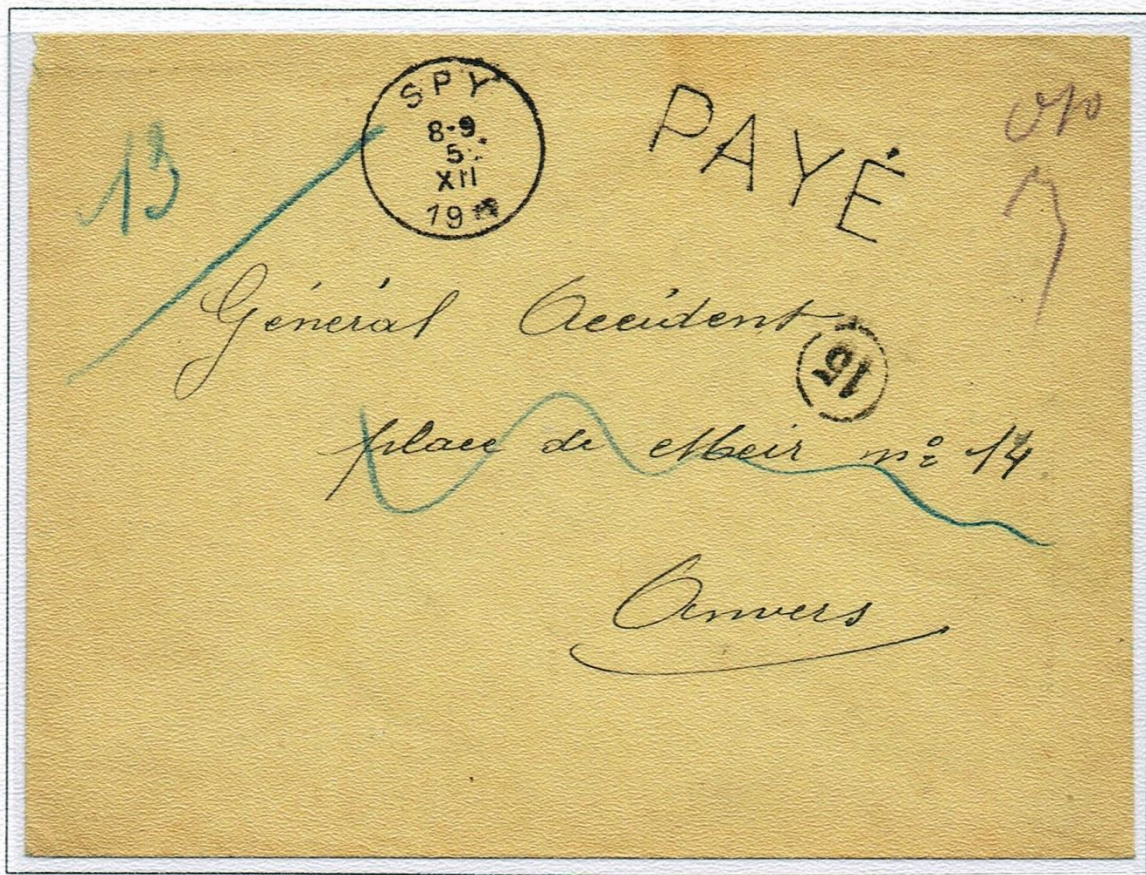
PAYÉ 10

Caisse Générale de Reports et de Dépôts,
11, rue des Colonies,

BRUXELLES.

CHARLEROY 2 6 Dece 18 Naar Bruxelles
Briefport **10**

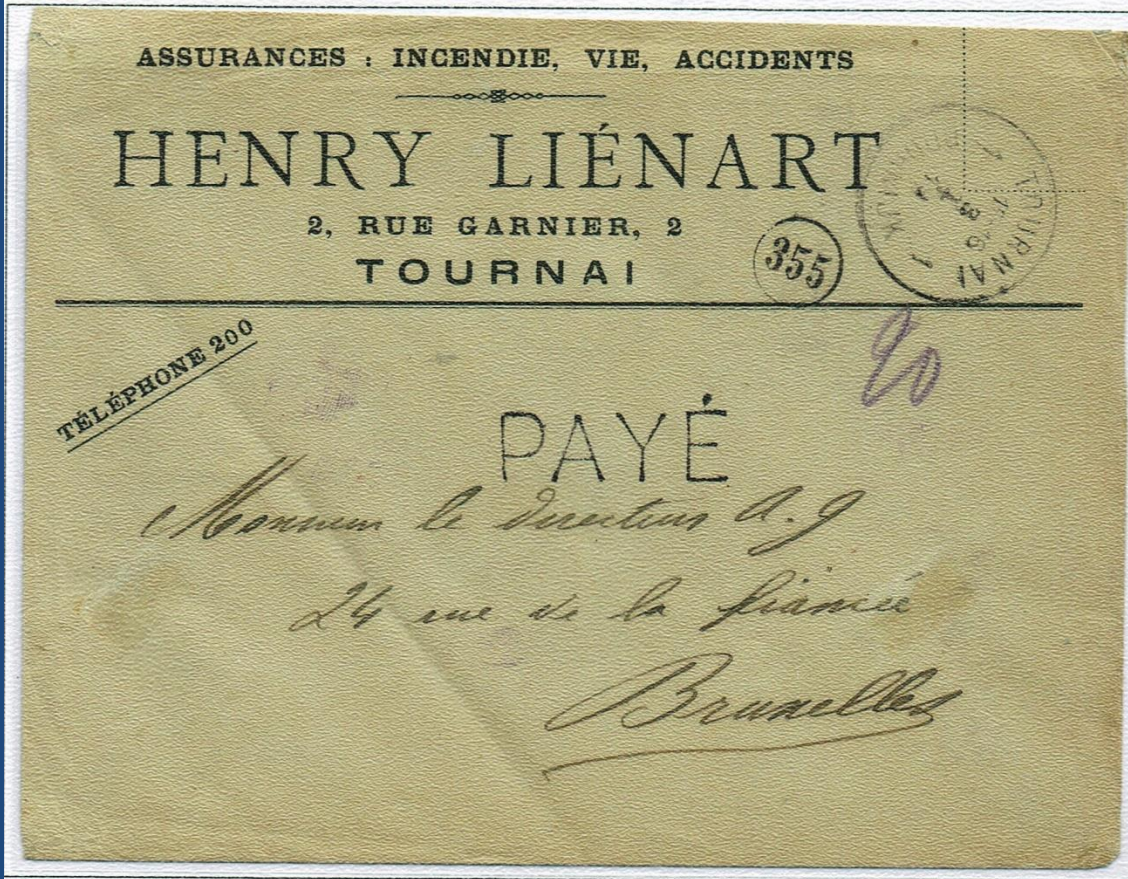
SPY
6.XII.(18)
naar Anvers

Jaartal : 19 ■

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

Ook bij meervoudige porten wordt dit dikwijls aangeven

TOURNAI 1
3. I. 1919
naar Bruxelles

2de gewichtsklasse:
(20 - 40 g.) : 20c

TOURNAY 1
1. I. 1919
naar Bruxelles

3 de gewichtsklasse:
(40 - 60 g.) : 30c

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

Ook op buitenlandse en aangetekende poststukken wordt sms het tarief vermeld

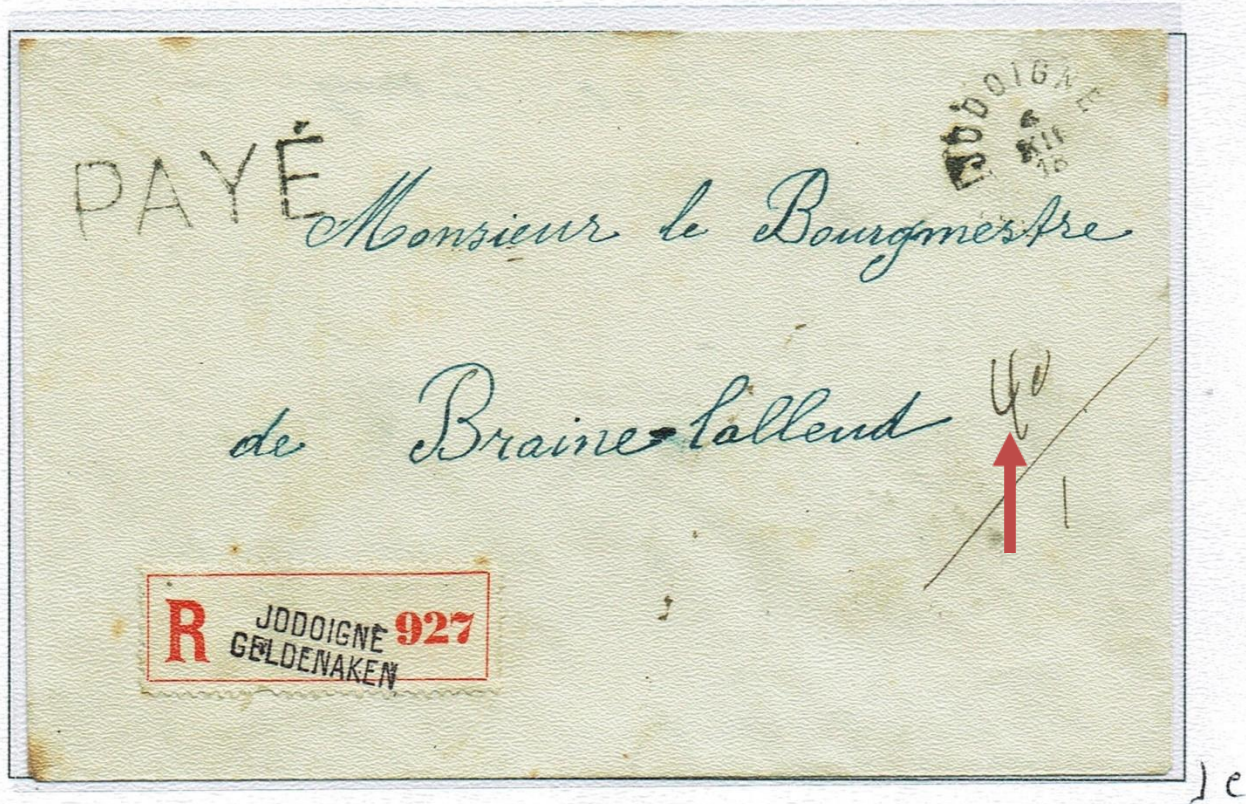
Prentbriefkaart van ST.-NICOLAAS 11 (Agentschapsstemple) 12.XII.1918 naar Frankrijk

Tarief 15.11.1918 tot 15.12.1919 : 010

Aangetekende brief van JODOIGNE (Kiesbureel) naar BAINE L'ALLEUD 6.12.18

Brief (Tarief 15.11.18) 10 c. + Aantekenen 25 c. = 35 c. - Aangegeven : 40 !

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

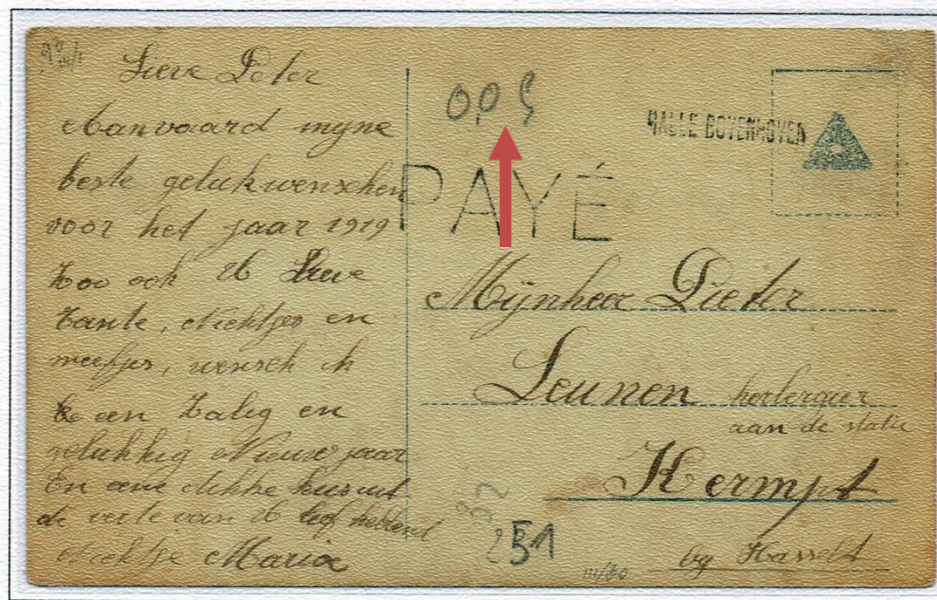
Ook andere tarieven werden manueel aangeduid

Prentbriefkaart met enkel naam MOERBEKE-WAAS 10.I.19 naar GENT 11 JANV 1919

Tarief 15.11.1918 tot 15.12.1919 : 0.01 Fr - Maand in Frans

Prentbriefkaart met tekst van HALLE-BOEYENHOVDE (Griffe- naar KERMP)
Tarief 15.11.1918 tot 15.12.1919 : 0.05 Fr

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

Brieven aangeboden op het postkantoor voorzien van zegels van de uitgifte 1912 werden beschouwd als ongefrankeerd en tegen het normale tarief van een PAYÉ stempel voorzien

ESSCHEN
7.XII.18 naar
Anvers .

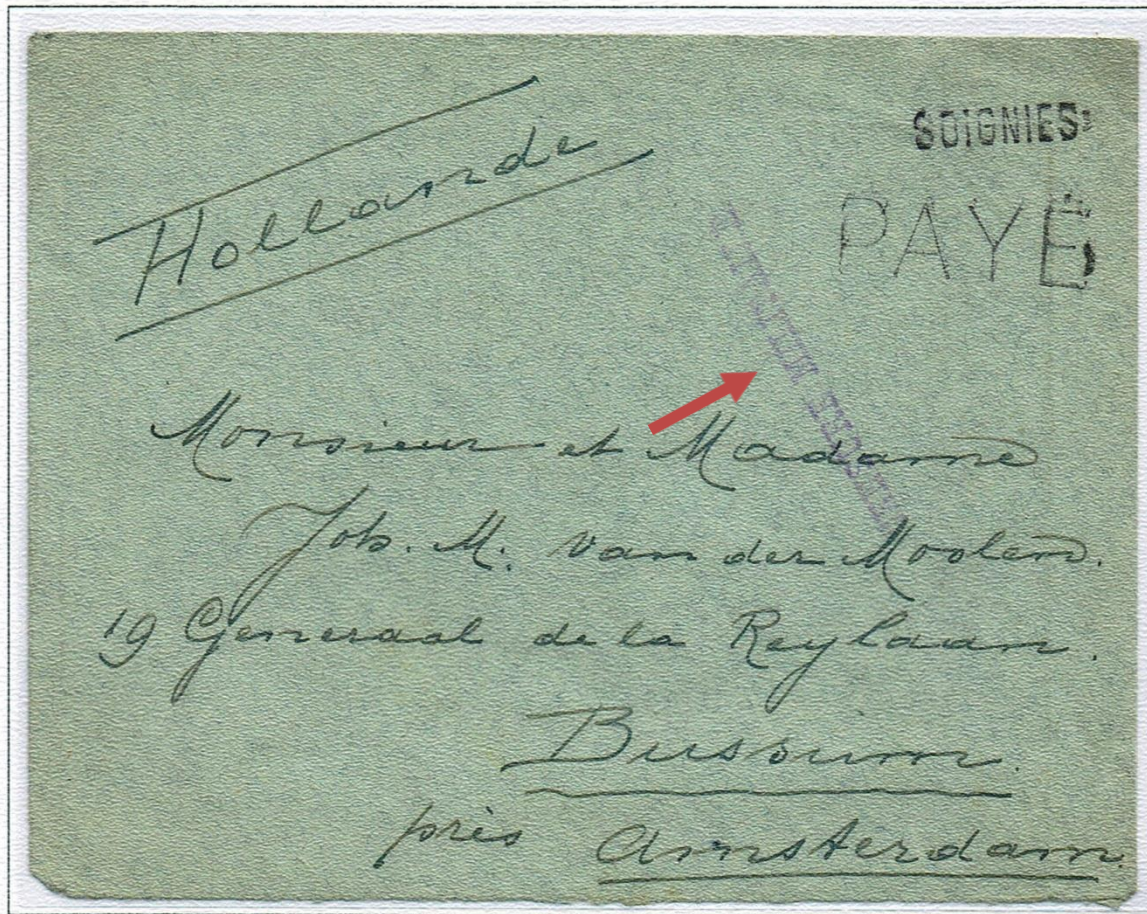
Gefranleerd 10c.
Pellens- PAYÉ-
stempel en 0.10

C .

Brieven naar Nederland
(Neutraal in WW I)
liepen begin 1919 nog
langs de Militaire
censuur.

SOIGNIES naar
BUSSUM (NL) 1.1.1919

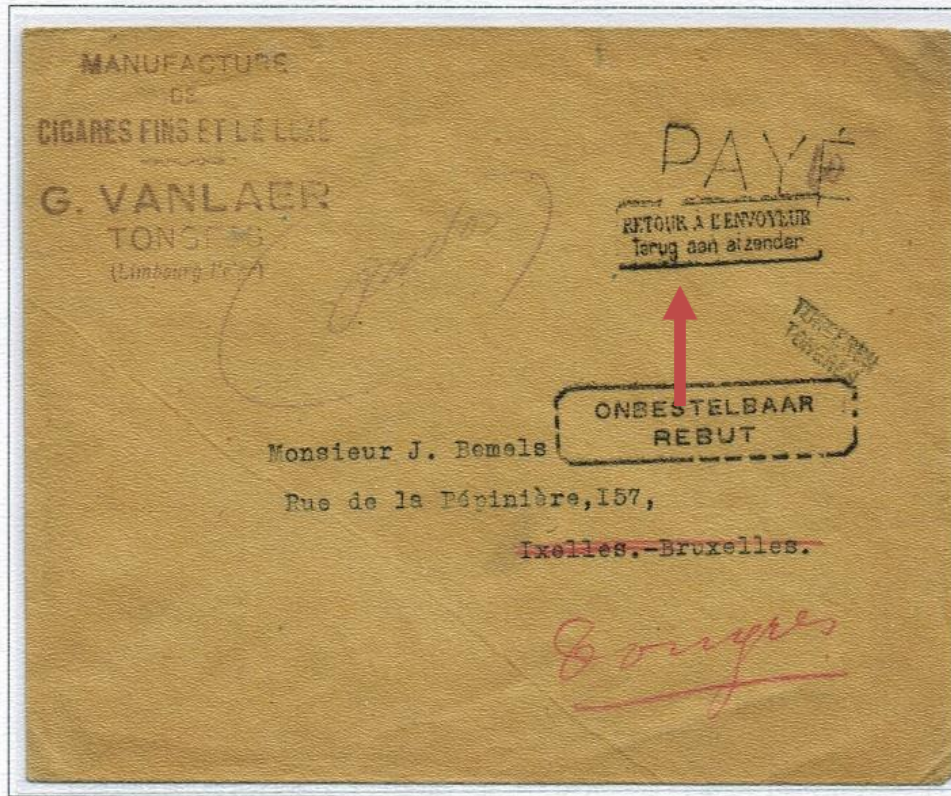
PAYÉ
CENSURE MILITAIRE

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

Het is niet duidelijk wanneer de dienst "onbestelbaar:rebut" terug functioneerde. Onerstaande brief kreeg zowel de stempel " RETOUT AL'ENVOYETR/Terug aan afzender" als de stempel ONBESTELBAAR/REBUT. Deze laatste was overbodig gezien de brief niet diende geopend: identiteit vn de afzender was bekend.

TONGEREN/TONGRES ??? naar Bruxelles - PAYÉ 10

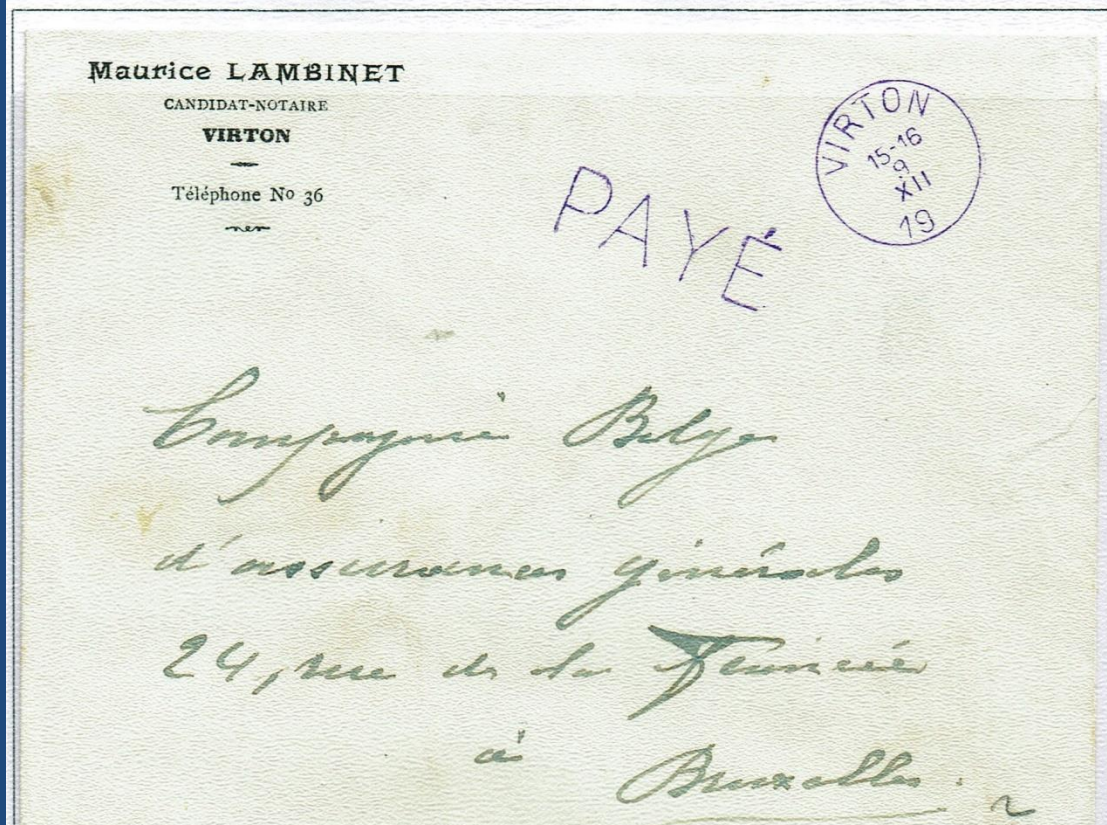
Op de voorzijde vermelding "au dos".

Daar aantekening "Inconnu. 157 n'existe pas. Handtekening en bodenummer 26

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

De kleur van de payé-stempel is steeds zwart behalve violet in Virton, Templeuve, Aarschot, Kieldrecht en Quevauchamps., blauw in Krubeke en soms rood in Liège 3

VIRTON 1
9.XII.(18)
naar Bruxelles

2de gewichtsklasse:
(20 - 40 g.) : 20c

TEMPLEUVE 1
I. I. 19(19)
naar Bruxelles

PAYÉ

Monsieur Léon Eliat
Directeur de la Cie A. G.
Bruxelles, Boulevard de la Sennep
53 & 55

1.3. Port betaald ...

1.3.3. Mandaatstempel Paye

In Quevauchamps is de kleur eerder donkerblauw

QUEVAUCHAMPS
18.I.1919 naar
Bruxelles

Port PAYÉ

Februari

De stempel Payé wordt zeldzaam in de tweede helft van januari 1919 en in Februari werd hij alleen in gevonden in St.-Gillis-Derdermonde (5/2), Verviers (14/2) en Buggenhout (21/2)

RECKHEIM 27. I. 19(19)
naar ANTWERPEN 1 - 29.I.1919

Port PAYÉ

Dank U voor uw
aandacht

Volledige verzameling wordt
getoond op Bruphila